

Як працювати з дітьми раннього віку: коротко і по суті

Поради для вихователя

- ✔ Дотримуйтеся правила — ніколи нікуди не поспішати. Намагайтеся створити такий темпоритм життя у групі, щоб, з одного боку, не нервувати дітей поспіхом, підганяючи їх відповідно до розкладу, а з другого — не розслабляти дітей, гальмуючи їхній розвиток.
- ✔ Організуйте діяльність у відповідності з тим, що діти мають право на свій темп і ритм, свій рівень досягнень. Пам'ятайте, що кожна дитина діє в міру своїх сил, та поважайте її зусилля.
- ✔ Залишайтеся старшим у парі з дитиною. Так ви створите для неї відчуття безпеки й захищеності. Також така взаємодія сприятиме формуванню поваги до старших.
- ✔ Навчайте в індивідуальному форматі, закріплюйте сформовані раніше знання й уміння — у підгруповому, вправляйте у застосуванні вмінь — у загальногруповому.
- ✔ Проводьте індивідуальне заняття лише з тими дітьми, які налаштовані на навчально-ігрову взаємодію.
- ✔ Мінімізуйте загальногрупові форми роботи. Надавайте кожній дитині змогу самостійно визначати пріоритети в освітньому середовищі групи, набувати власного досвіду пізнання, спілкування, взаємодії.
- ✔ Обирайте місце для проведення індивідуальних занять так, щоб мати змогу, працюючи з одним-двома малюками, спостерігати за всіма іншими.
- ✔ Використовуйте в освітньому процесі ігрове поле, яке за потреби просто створити на столі або підлозі. Створюйте й нарощуйте його за участю дітей. Так ви утримаєте їхню увагу, інтерес до заняття, стимулюватимете розумово-мовленнєву активність.
- ✔ Виділяйте зі щотижневого планування найважливіші «акценти». Ці завдання розв'язуйте багаторазово у різних форматах міжособистісної взаємодії та за допомогою різних видів діяльності.
- ✔ Організуйте освітній процес відповідно до принципу гнучких кордонів. Спокійно реагуйте на те, що малюки «входять» чи «виходять», не чекаючи загального початку чи завершення спільної діяльності.

- ✓ Застосовуйте маркери простору, сигнали, знаки тощо. Це допоможе дітям орієнтуватися в середовищі дитячого садка, а вам — організувати освітній процес.
- ✓ Навчайте дітей діяти самостійно в розвивальному середовищі дитячого садка. Пропонуйте різні варіанти дій, застосовуйте правила, заохочуйте домовлятися тощо.
- ✓ Надавайте дітям приклад, як виконувати вправу чи розв'язувати завдання. Спочатку демонструйте дію. Словесне пояснення має не передувати дії, а лише коментувати її. Фізичні вправи демонструйте дітям у дзеркальному відображенні.
- ✓ Привчайте дітей реагувати на запрошення вихователя підійти, зібратися, почати заняття тощо за допомогою сигналів чи рахівничок. Проговорюйте текст чи рахуйте чітким і спокійним голосом. Ніколи не кричіть на дітей.
- ✓ Збагачайте активний словник дитини. Заохочуйте її вербалізувати свої дії за допомогою методу сумісного мовлення — ви починаєте фразу, а дитина її продовжує.
- ✓ Розповідайте дітям казки та оповідки, замість того щоб читати їх. Так ви матимете змогу підтримувати зоровий контакт із малюками. Супроводжуйте розповідь демонстрацією ілюстрацій або театралізацією.
- ✓ Реагуйте на помилки адекватно. Дитина вчиться, тому часто помиляється. Якщо вона неправильно добирає предмет чи розфарбовує ялинку в синій колір, не виправляйте помилку. Дайте дитині шанс зрозуміти, що вона зробила не так.

Примітка. Порадник розробила **Наталя Гавриш**, професор кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, головний науковий співробітник лабораторії дошкільного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, д-р пед. наук.